

- ט. כמה בגדים קורע, ומה שיעור הקריעה? 52.
- י. אפקרסותו, איזה בגד אינו קורע על אביו ואמו? 53.
- יא. קריעת אשה. 55.
- יב. קריעת שפת הבגד. 56.
- יג. מקום הקריעה - בפנים או בחוץ? [היכן עומד והיכן אוהז בשעת הקריעה?]. 57.
- יד. 1. קריעה ביד. 2. המחליף בגדיו תוך ז' ימי האבל. 3. מהו להחזיר קרעו לאחוריו [בתוך ז']. 58.
- טו. מתי מותר לשלול ולאחות את הקרע? 59.
- טז. חליצת כתף. 60.
- יז. אביו ואמו, נשיא, רבו מובהק וחכם שמתו - אלו דברים נוהג בהם? 61
- יח. עד מתי קורע? [כששמע על המיתה לאחר זמן, או מי שלא היה לו חלוק], [וכן בסי' שצו סע' א, ובסי' תב סע' ז]. 62.
- יט. קרע שאסור באיחוי - איסור הפיכתו ומכירתו. 63.
- כ. הקורע [במקום שהיה קרוע ונתפר] רק כשקרע מאיחוי אלכסנדרי - יצא. 64.
- כא. בגד שקרע בו על מת אחד - כיצד ממשיך לקרוע בו על מת נוסף [שאינו אביו] [ע"ע בסע' ג]. 65.
- כב-כג. מתו אביו ובנו, האם יכול באותו קרע להוסיף ולקרוע על המת השני, או שצריך לקרוע קרע בנפרד על אביו וקרע בנפרד על בנו? 67
- כד. קרע על אביו ואח"כ נודע לו שאביו חי ובנו הוא המת - האם יצא ידי קריעה? [וכן להפך]. 69.
- כה. קרע על חולה שרק אח"כ מת - האם צריך לקרוע שנית? 70.
- כו. קרע ונהג קצת ימי אבלות, ואח"כ הטעו אותו בדבר תאריך המיתה. 70
- כז. קריעה לקטן. 71.
- כח. הקורע בשבת - יצא. 72.
- כט. הקורע בחלוק גזול - לא יצא. 72.
- ל. על איזה קטן/תינוק לא קורעים? 73.
- לא. האם קורעים ביו"ט וחול המועד? (ע"ע בס' תא סע' ב). 74.
- לב. קורע על שמועה קרובה בחול המועד (וע"ע בס' תא סע' ג). 75.
- לג. המראה את עצמו כאילו קרע. 75.
- לד. בגד שאול - האם מותר לקרוע בו? 76.
- לה. המשאיל חלוק לחברו - מתי יכול לחזור ולקבלו? 77.
- לו. קורעים על שמועות רעות. 78.
- לז. 1. השומע ברכת ה'. 2. הרואה ס"ת שגשרף. 80.
- לח. קריעה על ערי יהודה/ירושלים בחורבן. 82.
- לט. אלו הקרעים (הנ"ל בסע' לו-לח) - אסור לאחותם לעולם, ומתי מותר לשוללן וכדו'? 83.

סימן שמא - מי שמתו מוטל לפניו בשבת או ב"ט ודיני האונן

- א. דיני אונן (לעניין אכילה ופטור מהמצוות): א. ביום חול. 87.
- ב. בשבת ויו"ט. 87.
- ב. מי [שקרובו מת בשבת] שהיה אונן במוצ"ש, ומתו נקבר ביום א' - אלו מצוות עליו להשלים? 92.
- ג. מת שמסרוהו לכתפים. 94.

הל' ביקו"ח ורפואה

סימן שלה - מתי מבקרין החולה ואיזה חולים מבקרין וכיצד מתפללין עליו

- א. מצוות ביקור חולים. 22.
- ב. להרבות בביקור חולים, ובלבד שלא יטריח לו. 23.
- ג. לא ישב במקום גבוה מהחולה. 23.
- ד. באיזה שעות אין מבקרין את החולה? [מטרת הביקור - לבקש רחמים על החולה]. 24.
- ה. באיזה לשון מבקש רחמים על החולה? 24.
- ו. מהו נוסח התפילה על החולה? 25.
- ז. אומרים לו שיתן דעתו על ענייניו [יעשה צוואה]. 26.
- ח. חולים שאין מבקרים אותם [סימנך רע"מ]. 26.
- ט. מבקרים חולי עכו"ם. 26.
- י. 1. חולי מעיים, 2. ילך לחכם, 3. ניהום קודם לביקו"ח. 27.

סימן שלו - דיני הרפוא

- א. רשות לרפא. 28.
- ב. שכר הרפוא - האם הרפוא רשאי לקבל שכר? 29.
- ג. רופא שהתנה לקבל שכר גבוה - האם תנאו קיים? 30.

סימן שלז - חולה שמת לו מת

סימן שלח - וידוי החולה וכיצד אומרים לו [התוודה]

- א. וידוי - חולה שנטה למות, אומרים לו התוודה. 32.
- ב. סדר וידוי שכיב מרע. 33.

סימן שלט - דיני הגוסס ואמירת צידוק הדין [ומה הם הסימנים היפים למת]

- א. דין הגוסס. 34.
- ב. מי שהיה גוסס ג' ימים - מתאבלים עליו. 37.
- ג. צידוק הדין וקריעה (ע"ע בס' תא סע' ו). 38.
- ד. לא להניח לבד את הנוטה למות. 38.
- ה. שפיכת המים שבשכונת המת. 39.

הל' משעת המיתה עד הקבורה

סימן שמ - ענין הקריעה שיעורה ומקומה ועל מי קורעין ובאיזה זמן קורעין

- א. חובת הקריעה. 41.
- ב. מקום הקריעה. 43.
- ג. שיעור הקריעה (ע"ע סע' כא). 44.
- ד. קריעה על מת שמת לקרובו (ע"ע בס' שעד סע' ו-ז). 45.
- ה. 1. העומד בשעת יציאת נשמה - קורע. 2. האם מתאבלים [וקורעים] על מומר? (רמ"א) 46.
- ו. אדם כשר - האם קורעים עליו? 48.
- ז. קריעה על חכם ות"ח. 49.
- ח. קריעה על רבו. 50.

- סימון שמז - שלא לעורר על מתו שלשים יום לפני הרגל**
- א. מהו להספיד בתוך 30 יום הסמוכים לרגל? 129
- ב-ג. מקרים שמותר להספיד בתוך 30 יום הסמוכים לרגל. 131
- סימון שמח - דין שרפה על המת והאומר אל תקברוני**
- א. שרפה - כלי תשמישו של איזה מת שורפים? 132
- ב. האומר אל תקברוהו מנכסיו. 132
- ג. חובה לקבור אף את מי שלא רוצה בכך. 133
- סימון שמת - איסור הנאה במת ותכריכיו**
- א. מת ותכריכיו - אסורים בהנאה. 134
- ב. האם מותר ליהנות מנווי המת ומשערו? 135
- ג. כלים [דהיינו בגדים] שזרקן על המת. 136
- ד. לא להרבות בזריקת כלים על המת. 136
- סימון שנ - דברים העשויים למת [משום עוגמת נפש] ואין בו משום דרכי האמורי**
- 138
- סימון שנא - דין כלאים וציצית למת**
- א. תכריכים מכלאים. 139
- ב. האם קוברים את המת עם ציצית? 140
- סימון שנב - באילו בגדים קוברין ואין האיש מלביש את האשה**
- א. אין לקבור בתכריכים יקרים. 142
- ב. תכריכים לבנים. 143
- ג. מי רשאי לכרוך את התכריכים? 143
- ד. טהרת המת. 144
- סימון שנג - היאך מוציאין מת גדול או קטן ובאיזו מיטה**
- א. כיסוי פני המת. 145
- ב. אין מניחין ס"ת על מטתו של חכם. 145
- ג. כבודו של חכם. 145
- ד-ה. 1. דין תינוק שמת. 2. איסור יחוד בקבורה. 3. על איזה מת מצהיבים [=מרגישים ומצטערים] ומתעסקים עמו? 146
- ו. תינוק שמת קודם שנימוול. 148
- ז. אין מוציאים מת במטה, אא"כ היה ראשו ורובו קיים. 148
- סימון שנד - עיר שיש בה שני מתים איזה קודם**
- 149
- סימון שנה - דברים שמשנים באשה יותר מבאיש**
- 150
- סימון שנו - גבו לצורך המת והותירו**
- 151
- סימון שנו - איסור הלנת המת ומתי מותר להלינו**
- א. איסור הלנת המת, ומתי מותר להלינו? 152
- ב. מהו למהר בקבורת המת? 154
- סימון שנח - נושאי המטה פטורים מקריאת שמע ומתפלה**
- א. נושאי המיתה ומלווי המת, האם הם פטורים מק"ש? 155

- ד. כשלא ניתן להתעסק בקבורת המת - אין דין אונן. 95
- ה. האם האונן אסור בדברים שהאבל אסור בהם? [דברים נוספים שהאונן אסור בהם פרט לסע' א]. 96
- ו. המשמר את המת (ע"ע סי' ששה סע' א, סי' תג סע' ט). 97
- סימון שמב - מי שהכין צרכי חופתו ומת לו מת שחייב עליו אבלות**
- [האם יקדימו את החופה וימי משתה או יקדימו את ימי האבל?] 98
- סימון שמג - מצוות הלוויית המת**
- א. איסור עשיית מלאכה - כשיש מת בעיר (וע"ע בס' שסא סע' א-ב). 103
- ב. באיזה מקום - יש איסור בשאלת שלום כשיש שם מת? 104
- סימון שדמ - חיוב ההספד וגודל שכרו וכיצד ועל מי מספידין**
- א. חיוב הספד. 105
- ב. הספד לנשים (ע"ע בסע' יט). 106
- ג. חיוב הוצאות ההספד על הבעל. 106
- ד. קטן שמת: 1. מאיזה גיל מספידים אותו? 2. מאיזה גיל אומרים עליו צידוק הדין וקדיש? 107
- ה. הספד בני עשירים ובני חכמים. 107
- ו. הספד תינוק. 108
- ז. הספד כלה. 108
- ח. את מי לא מספידין ולא מלווים? 108
- ט. ההספד הוא לכבוד המת. 109
- י. איסור תלישת שיער ושריטה על המת. 110
- יב, יג. דין ק"ש ותפילה לגבי העוסקים בהספד. 111
- יד, טו. הספד בעיר שיש בה שני מתים. 112
- טז. מה מותר לומר בפני המת? 114
- יז. דרשה לכבוד המת בתוך ד' אמותיו. 115
- יח. כשמת: חכם, אב בית דין, נשיא - [במשך השבעה]: איזה בית מדרש בטל? והאם בית הכנסת בטל? 116
- יט. את מי מספידים בבית הכנסת ובבית המדרש? 117
- כ. הספד לחכם ואלוף וגאון שמת [הכוונה לחכם מופלג מאוד], הימים שעולים לקבר, השכבה. 118
- סימון שמה - דין המאבד עצמו לדעת ומנודה והרוגי ב"ד והפורשין מן הצבור**
- א. דין המאבד עצמו לדעת [=מאעל"ד - כיצד נוהגים קרובין]. 119
- ב. הגדרת מאעל"ד [כלומר מתי נקרא מאעל"ד]. 121
- ג. קטן או גדול אנוס - אין להם דין מאעל"ד. 123
- ד. מנודה על אפקירותא שמת - דינו כמאעל"ד (וע"ע בס' שעז סע' ג). 124
- ה. הפורשים מדרכי ציבור (וע"ע לעיל ברמ"א סי' שמ סע' ה). 125
- ו. קטן שנשמתד עם אחד מהוריו. 126
- ז. מי שטבע בים או שאכלתו חיה. 126
- ח. ארון העובר ממקום למקום (ע"ע בס' שסא סע' ה). 127
- סימון שמו - מי שקרובו צלוב בעיר לא ידור בה**
- 128

סימן שסו - דין המוכר קבר ואשה שירשה קבר ממשפחה

- א. המוכר קברו... 182
- ב. אשה שירשה קבר ממשפחה... 182
- ג. ליד מי האשה נקברת [כשאביה ובעלה כל אחד רוצה שתקבר אצלן] 183
- ד. ליד מי האשה נקברת [כשאביה ובעלה כל אחד אינו רוצה שתקבר אצלן]... 183

סימן שסז - קוברים מתי עכו"ם ושלא יהלך בבית הקברות בתפילין וציצית

- א. קוברים מתי עכו"ם ומנחמים אבליהם, מפני דרכי שלום... 184
- ב-ה דברים שאסור לעשות תוך ד' אמות של המת/הקבר... 185
- ו. מותר לקרוא ולהתפלל - חוץ לד' אמות של המת/הקבר... 186

סימן שסח - שלא לנהוג קלות ראש בביה"ק

- א. שלא לנהוג קלות ראש בבית הקברות... 187
- ב. דין פירות האילנות שבבית הקברות... 189
- ג. דברים המותרים בקבר חדש ואסורים בקבר ישן... 189

הל' טומאת כהן

סימן שסט - על איזה טומאה הכהן מוזהר

סימן שע - מי הוא החשוב כמת אע"פ שעודנו חי

סימן שעא - דין אהל היאך מביא הטומאה

- א. איסור טומאת אוהל... 195
- ב. ארובה שבין בית לעליה... 197
- ג. סוף טומאה לצאת... 198
- ד. חצר המוקפת זיזין ואכסדראות וטומאה באחד מן הבתים - מה דין הבתים, ומתחת לזיזין? 199
- ה. כמה צריך הכהן להרחיק מהמת/מהקבר? 205
- ו. טומאת היסט... 206

סימן שעב - היתר טומאה במקום מצווה ודין קברי גויים

- א. מקרים שהתירו לכהן להיטמא בטומאה דרבנן: א. לצורך דבר מצווה. ב. להצלת ממוון [מגויים]. ג. משום כבוד הבריות... 207
- ב. קברי גויים... 210

סימן שעג - איזה כהן מוזהר על הטומאה ולאיזה מתים מטמא ועד מתי מטמא

- א. אזהרה שלא לטמא את הקטנים... 211
- ב. איזה כהן מוזהר על הטומאה? 212
- ג. כהן וכהנת - מצווים להיטמא לקרובם... 212
- ד. מי הם שבעת הקרובים שהכהן מיטמא להם? 214
- ה. האם מותר לכהן להיטמא לקרוביו [קודם שנסתם הגולל] - אף שלא לצורך? 215
- ו. הכהן מטמא לקרוביו, רק עד שיסתם הגולל... 216

- ב. אין להוציא את המת סמוך לק"ש... 156
- ג. 1. נעילת הסנדל, 2. סדר הוצאת המת לקבורה, 3. העמדת המת, קודם הקבורה... 157

סימן שנט - מקום יציאת המת והאבלים

- א. היכן נשים הולכות בשעת ההלוויה? 158
- ב. יש למנוע מנשים מלצאת לבית הקברות... 158

סימן שס - מת וכלה ו[ברית] מילה, איזה [מהם] קודם

סימן שסא - הלויית המת ובטול ת"ת להלוייתו

- א. מבטלים ת"ת להלווית המת, ועד כמה צריך לבטל? 160
- ב. מה ההבדל בין ת"ת לשאר מלאכות - שצריך לבטל לצורך המת? 162
- ג. הרואה את המת - צריך ללוותו... 163
- ד. צריך לעמוד מפני מלווי המת... 163
- ה. ארון העובר ממקום למקום... 163

סימן שסב - לקבור בקרקע ואם קוברין שני מתים יחד

- א. החובה לקבור בקרקע... 164
- ב. קבורה על הגב... 164
- ג. אין לקבור שני מתים זה לצד זה... 165
- ד. קבורה זה על גבי זה... 165
- ה. אין קוברין רשע אצל צדיק... 166
- ו. שניים שהיו שונאים זה לזה - אין לקבורם יחד... 166

סימן שסג - איסור פנוי המת והעצמות ממקומן

- א. 1. איסור פינוי מת. 2. מקרים שמותר לפנות מת... 167
- ב. 1. הולכת המת מעיר לעיר. 2. נתינת סיד על המת... 169
- ג. אין מלקטין עצמות - לקבור שם מת אחר, או לצורך המקום... 170
- ד. מי שנקבר באופן זמני - מותר לפנותו... 170
- ה. ארון שפינוהו - אסור בהנאה... 170
- ו. המוצא נסרים בביה"ק - לא יזיזם ממקומם... 171
- ז. איסור פתיחת קבר... 171

סימן שסד - איסור הנאה של קבר והאבן והבנין

- א. איזה קבר נאסר בהנאה [ומהו ליהנות מעפר המכסה את המת, וממצבת הקבר? 172
- ב. קבר הנמצא וקבר הידוע... 175
- ג. מת מצווה... 176
- ד. הרוג - נקבר עם בגדיו ונעליו... 177
- ה. קבר המזיק את הרבים... 178
- ו. קבר שפינוהו - לא יעשה בו דברים שהם גנאי למת... 178
- ז. החוצב קבר לאביו... 179

סימן שסה - החופר קבר פטור מק"ש וכמה מרחיקין הקברות מהעיר

- א. החופר קבר למת - פטור מכל המצוות... 181
- ב. הרחקת הקברות מהעיר... 181

סימן שעז - דין עבדים ושפחות ומנודה שיש להם אבלות

- א. עבדים ושפחות [כנענים] שמתו. 252
- ב. אבל מנודה. 252
- ג. מנודה שמתו. 252

סימן שעח - דיני סעודת הבראה לאיש ולאשה

- א. אבל אסור לאכול משלו בסעודה הראשונה. 253
- ב. הבראה לאשה. 254
- ג. אבל שרוצה לצום או שלא הברוהו. 255
- ד. צום ביום מיתת חכם. 256
- ה. מי שנקבר בערב שבת סמוך לחשכה. 256
- ו. אין מברין על נפל. 257
- ז. הנהגות בבית האבל. 257
- ח. [אחר הקבורה] מותר לאכול בשר ולשתות יין. 258
- ט. במה מברים? 258
- י. אין להרבות באנשים האוכלים עם האבל. 259
- יא. האם מברים כשהאבלות נדחתה [מחמת יו"ט או שבת]? 260
- יב. אין מברין על שמועה רחוקה. 260
- יג. מי בוצע על הלחם בבית האבל? 261

סימן שעט - דין ברכת המזון בבית האבל

- א. נוסח הברכה הרביעית בברהמ"ז בבית האבל. 262
- ב. נוסח הברכה השלישית בבהמ"ז בבית האבל. 263
- ג. נוסח הזמיון בבית האבל. 264
- ד. ביום שבת - האם מברך ברכת אבלים? 264
- ה. אָבֵל מצטרף לתפלה ולזמיון. 265

סימן שפ - דברים שהאבל אסור בהם, איסור מלאכה

- א. דברים שהאבל אסור בהם - וסימנך: תישמ"ע כ"י מ"ת נאסר"ת, וב-30 אשל"ג. 266
- ב. מלאכה - מתי ואיזה אבל מותר בעשיית מלאכה? 268
- ג. איסור האבל במשא ומתן וסחורה. 269
- ד. האבל וכל מי שמעשה ידיו שלו [כגון בניו ועבדיו] - אסורים במלאכה ואפילו בדבר האבד. 269
- ה. דבר האבד - מותר לאבל לעשות ע"י אחרים. 270
- ו. 1. פרקמטיא בדבר האבד. 2. דין שיירות [הזדמנות לא מצויה]. 272
- ז. הלוות לגוי בריבית. 273
- ח. האם גביית חובות מותרת? 273
- ט. מתי מותר לתבוע לדין? 273
- י. דברים שהתירו במועד, אולם אסורים באבל. 273
- יא. אבל ששדהו בידי אחרים באריסות/חכירות/קבלנות. 274
- יב. אריס שהוא אבל. 274
- יג. שכיר יום בשדה האבל. 275
- יד. חמור וספינה [מטלטלים] של אבל שהיו מוחכרים/מושכרים בידי אדם אחר. 275

- ז. האם בעת שהכהן מיטמא לקרוביו, מותר לו להיטמא לאחרים? 217
- ח. למי מהקרובים, הכהן אינו מטמא? (סימנך: פ"ה סמ"ן) 218
- ט. אין הכהן מטמא לאבר מן החי של קרובו, ולא למת חסר. 219

סימן שעד - טומאת כהן למת מצווה לנשיא ולרבו (סע' א-ג) ועל איזה מת מתאבלין (סע' ד-יא)

- א. מצווה להיטמא למת מצווה. 221
- ב. נקרא מת מצווה - רק משימצא ראשו ורובו. 221
- ג. הגדרת מת מצווה. 222
- ד. על איזה קרובים מתאבל? 223
- ה. משפחה שנתגיירה [או עבד שנשתחרר עם אמו] - האם מתאבלים זה על זה? 224
- ו. האם מתאבל עם קרובו [שמת לו מת]? 225
- ז. מה שמתאבל עם קרובו, זה רק בקרבה של שאר. 227
- ח. תינוק - מתאבלים על תינוק רק כשיצא מכלל נפל. 228
- ט. תאומים שמת אחד מהם תוך 30 יום. 230
- י. אנינות ואבלות על רבו. 230
- יא. על נשיא - אין מתאבלים, בכור/בן ראשון שמת, שעת דָּבָר. 231

הל' אבלות [המתחילה אחר הקבורה]

סימן שעו - אימתי מתחיל האבלות ולמי שמפנין מקבר לקבר

- א. מתי מתחילה האבלות? 232
- ב. כשהמת נשלח לקבורה בעיר אחרת - מתי מתחילים להתאבל ולמנות את הז'?. 233
- ג. מת שמפנים אותו מקבר לקבר - מתי מתחילים להתאבל עליו? 235
- ד. מת שלא ניתן לקבורו - ממתי מתחילה האבלות? 235
- ה. הרוגי מלכות - שלא מניחים לקוברם. 236
- ו. מי שהתחיל להתאבל לפני הזמן. 236
- ז. מי שטבע או שהרגוהו ליסטים או שגררתו חיה, או מצאוהו אברים אברים. 237
- ח. קרוב שבא באמצע השבעה מצטרף לאבלים למנין ז' ו-30, דוקא בקיום 5 תנאים. 240
- ט. קרוב שבא באמצע השבעה - מתי הוא מונה עמהם? (המשך סע' ח). 241
- י. אָבֵל שבתוך ז' מת לו מת נוסף. 243
- יא. מי שהתפלל ערבית ועדיין הוא יום ושמע שמת לו מת. 243

סימן שעז - מנהג המנחמים ודין מת שאין לו מנחמים

- א. הנהגות בניחום אבלים. 244
- ב. דברים שאין לומר אותם. 245
- ג. מת שאין לו אבלים להתנחם. 246
- ד. מה נוהגים לעשות לאחר הקבורה, דין הקדיש, יארציט [וע"ע בסי' תב סע' יב]. 247

מפתח מפורט לנושאי הסעיפים

ג. שאלת שלום בשבת, מהו לשלוח מנות [מתנות] לאבל? 309

סימן שפו - עטיפת הראש באבל [האם נוהגת בימינו?] 310

סימן שפז - דין כפיית המטה

א. חיוב כפיית המיטה, ודין ישיבה ע"ג הקרקע. 312

ב. עכשיו לא נהגו בכפיית המטה. 314

סימן שפח - אבל ביום ראשון אסור להניח תפילין

א. איסור הנחת תפילין ביום הראשון לאבלות. 315

ב. לא יסיח דעתו מהתפילין. 317

סימן שפט - אבל אסור בכניסת כסותו ודין גיהוץ

א. כמה ימים האבל אסור בכיבוס? 318

ב. כיבוס בגדי קטנים. 321

ג. לבוש - בגדים שאסור לאבל ללבושם [תוך ז', תוך ד' שבועות,

תוך י"ב חודש]. 322

ד. מהו לכבס ולהניח? 323

ה. בגד מגוהץ, עד מתי אסור ללבושו? 324

ו. מה נקרא גיהוץ? 326

ז. גיהוץ אחר שבעה. 326

ח. י"א שכעת אין איסור גיהוץ לאחר השבעה. 327

סימן שצ - דין גלוח וסריקה באבל

א. איסור גילוח ותספורת. 329

ב. כשבאמצע התספורת נודע לו שנהיה אבל. 331

ג. ג' דרגות באיסור תספורת. 331

ד. מתי האבל מותר בתספורת? 332

ה. איסור תספורת באשה. 334

ו. סירוק. 335

ז. נטילת ציפורנים. 336

סימן שצא - אבל אסור בכל מיני שמחה

א. לא יקח האבל תינוק בחיקו. 339

ב. מתי מותר להיכנס לבית המשתה או לסעודה? 340

ג. מהו להיכנס לחופה? 343

סימן שצב - אבל אסור כל' יום לישא אשה

א. אבל [שלא על אשתו] - מתי מותר לישא אשה? 346

ב. מתה אשתו - מתי מותר לישא אחרת? 348

ג. מתי התיירו לאשה אבלה להתחתן אף תוך 30 יום? 351

סימן שצג - מתי האבל יכול לצאת מביתו

א. האם מותר לאבל לצאת מביתו לצורך מת אחר [שא"צ להתאבל

עליו]? 353

ב. כיצד נוהג האבל ב-4 שבועות הראשונים? 354

ג. האם מותר לאבל לצאת לבית כנסת? [ודין יציאה לדבר מצוה]. 357

ד. האם האבל משנה מקומו בשבת? 358

ט. חמור וספינה [מטלטלים] של אבל שהיו באריסות בידי אחר. 276

טז. אבל שהיה מושכה. 276

יז. אבל שמלאכת אחרים הייתה בידו. 277

יח. דבר תלוש של האבל - שהיה בקבלנות בידי אחרים. 278

יט. בנין של אבל שהיה ביד אחר בקבלנות. 279

כ. שדה של אבל שהייתה בידי אחר בקבלנות - האם מותר לקבלן

לחרוש ולזרוע בימי האבל של בעל השדה [כשכל הפירות מגיעים

לאבל]? 280

כא. שותפים שאירע אבל לאחד מהם. 281

כב. טיפול בצרכי הבית בזמן האבלות, דברים שמותר לאבל לעשות -

ואין בהם משום מלאכה. 283

כג. ההולך ממקום למקום לסחורה. [המשך לסע' ג דמיירי באיסור

סחורה, וכשארין דבר האבד]. 283

כד. על מי צריך למעט בעסקו? [המשך לסע' ה-ו דמיירי בדבר האבד]. 284

כה. אסור לצאת בשיירא לסחורה. 284

סימן שפא - איסור רחיצה וסיכה לאבל

א. איסור רחיצה. 286

ב. איזו סיכה אסורה? 288

ג. מקרים שרחיצה מותרת: יולדת, ערבוביא [=לכלוך] בראש,

איסטניס. 289

ד. מי שתכפוהו אבליו. 290

ה. טבילה. 291

ו. מתי אשה אבלה מותרת בכיחול ופירוק? 292

סימן שפב - איסור נעילת סנדל לאבל

א. איסור נעילת סנדל עוה. 294

ב. יולדת. 294

ג. סכנת עקרב. 294

ד. הולכי דרכים. 295

ה. חליצת הנעל לאחר הקבורה. 296

סימן שפג - איסור תשמיש המיטה לאבל

א. איזו קירבה אסורה בין הבעל לאשתו, בימי האבל? 297

ב. חתן או כלה - שאירע להם אבל, מתי אסורים ביחוד? 298

סימן שפד - האבל אסור בתלמוד תורה

א. איסור אבל בתלמוד תורה. 299

ב. כהן אבל, אסור לו לעלות לקרוא בתורה. 301

ג. שליח ציבור. 302

ד. אבל מותר לתלמוד בדברים הרעים [כלומר העצובים - שיש

בהם צער]. 303

ה. בנים קטנים - אין לבטלם מת"ת. 304

סימן שפה - דין שאלת שלום באבל

א. דין שאלת שלום באבל. 306

ב. עד מתי מנחמים את האבל? 308

יד. מי שבערב הרגל מסר מתו לקבורה ונהג אבלות - בטלה ממנו גזרת ז' אע"פ שנקבר ביו"ט. 395

סימן ת - דיני אבלות בשבת

א. איזה אבלות נוהג בשבת? 396
 ב. מי שנתייבש בשבת מלקבור את מתו - שבת עולה למניין ז'. 399

סימן תא - דברים הנוהגים בחול המועד

א. מהו להניח את מיטת המת בחוה"מ ברחוב? 400
 ב. על מי קורעים בחוה"מ? 400
 ג. קורע בחוה"מ על שמועה קרובה. 401
 ד. חליצת כתף, סעודת הבראה - מתי מותר? 401
 ה. חוה"מ, חנוכה, פורים, ראש חודש - מתי מותר לנשים להיות מעונות, מטפחות, מקוננות? 402
 ו. מתי לא אומרים צידוק הדין? 403
 ז. דין פורים - כשבת. 404

סימן תב - דיני שמועה קרובה ורחוקה

א. הגדרת שמועה קרובה ושמועה רחוקה. 406
 ב. השומע שמועה רחוקה. 407
 ג. הבראה - על שמועה קרובה. 407
 ד. קריעה - האם קורע על שמועה רחוקה? 408
 ה. השומע שמועה קרובה בשבת/ברגל - ולמוצ"ש/מוצאי רגל נעשית רחוקה. 409
 ו. השומע שמועה רחוקה בשבת/ברגל. 409
 ז. השומע שמועה קרובה בשבת. 410
 ח. 10 ימים אחר שמיני עצרת - שמע שקרובו מת בערב חג סוכות. 411
 ט. השומע שתי שמועות. 412
 י. שמע שמועה קרובה בשבת בערב הרגל. 412
 יא. מי שהתפלל ערבית ועדיין יום הוא ושמע שמועה קרובה. 413
 יב. א. אין חובה לספר לקרובים שקרובם מת. ב. תענית ביום היארצייט. ג. שלא לאכול בסעודה בליל היארצייט. 414

סימן תג - דיני המלקט עצמות

א. דין אבלות בליקוט עצמות. 417
 ב. דין קריעה. 418
 ג. דברים שאין עושים בליקוט עצמות. 418
 ד. במועד [דהיינו חול המועד] - אין מלקטין עצמות. 418
 ה. האם מתאבל על שמועה של ליקוט עצמות קרוביו? 419
 ו. העצמות והגידיים. 419
 ז. מומתי מותר ללקט עצמות המת? 419
 ח. ליקוט עצמות שני מתיים. 420
 ט. המלקט עצמות - פטור מן המצוות. 420
 י. המטלטל עצמות - לא ינהג בהם מנהג בזיון. 421

סימן שצד - שלא להתקשות על המת יותר מדאי

א. אין להתקשות על מת יותר מדאי. 360
 ב. על ת"ח שמת - כמה לבכי ולהספד? 360
 ג. האם בודקים אם הקבור חי? 361
 ד. כיצד צריך האבל להרגיש בימי אבלו? 361
 ה. אחד מהחבורה שמת. 362
 ו. מטרת האבל - לפשפש במעשיו ולחזור בתשובה. 362

סימן שצה - מקצת יום השבעה והשלשים ככולו

א. דין מקצת היום ככולו. 363
 ב. שמועה רחוקה. 366
 ג. ביום האחרון של הי"ב חודש - לא אומרים מקצת היום ככולו. 367

סימן שצו - דין אבל שלא נהג אבלות כל שבעה

א. מי שלא התאבל או לא קרע בשבעה - עד מתי משלים את האבלות והקריעה? 369
 ב. מי צריך להשלים את אבלותו? 370
 ג. קטן שהגדיל תוך ז' או תוך 30 - האם חייב באבלות? 372

סימן שצז - דיני עדות לנהוג אבלות על פיהם

א. מתאבלים אפילו על סמך עדות קלה. 374
 ב. כשיש ספק אם קרובו מת. 375

סימן שצח - אבלות יום ראשון דאורייתא [וי"א מדרבנן]

378

סימן שצט - דיני אבלות ברגל בראש השנה וי"ט שני של גלויות

א. הקובר מתו קודם הרגל: 1. אם נהג אבלות קודם הרגל. 2. אם לא נהג אבלות קודם הרגל. 3. ימי הרגל עולים למניין ה-30. 379
 ב. הקובר מתו ברגל: 1. כיצד נוהג עד סוף הרגל? 2. כיצד נוהג אחר הרגל? 3. במקום שעושים שני ימים טובים - יו"ט שני עולה למניין הז'. 382
 ג. מתי הרגל מבטל גזרת 30? 384
 ד. הרגל [מבטל את גזרת 30, אך] אינו מבטל דין התלוי בגערה. 385
 ה. אם חל אחד מימי השבעה [חוץ מהיום השביעי] בערב הרגל [שבטלים ממנו דיני השבעה] - מתי מותר לכבס ולרחוץ? 386
 ו. ראש השנה ויוה"כ חשובים כרגלים. 388
 ז. נהג אבלות לפני פסח - כיצד מונה את ה-30 יום? 389
 ח. נהג אבלות לפני עצרת [=חג שבועות] - כיצד מונה את ה-30 יום? 389
 ט. נהג אבלות לפני ראש השנה - יוה"כ מבטל ממנו גזרת 30. 391
 י. נהג אבלות לפני יוה"כ - חג סוכות מבטל ממנו גזרת 30. 391
 יא. נהג אבלות לפני חג סוכות - מונה ח' ימים לאחר יו"ט שני של שמיני עצרת, ובכך משלים את 30 ימי האבלות. 392
 יב. הקובר מתו קודם הרגל - מיד לאחר הרגל מותר לשבת במקומו בביהכ"ס. 393
 יג. [בחול] אם קרובו מת ונקבר ביו"ט שני האחרון של גלויות - האם נוהג בו אבלות? 394